

**СХВАЛЕНО
ПЕДАГОГІЧНОЮ РАДОЮ
ЧУДЕЙСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ**

ПРОТОКОЛ № _____

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО
РОБОТУ З ОБДАРОВАНИМИ
ДІТЬМИ**

ПОЛОЖЕННЯ ПРО РОБОТУ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ

1. Вступ

Для відображення, пошуку і підтримки національних талантів необхідно подбати про задоволення різнобічних потреб учнівської молоді у сфері науково-технічної, художньої, декоративно-прикладної творчості, фізкультурно-спортивній діяльності.

(З Концепції національного виховання)

Система освіти має забезпечувати підтримку обдарованих дітей і молоді, розвиток у них творчих здібностей, формування навичок самоосвіти і самореалізації особистості.

(Доктрина національної освіти)

Підтримка та розвиток учнів, «що володіють потенціалом до високих досягнень у силу видатних здатностей» є одним із пріоритетних напрямків сучасної світової освіти.

У визначення обдарованості Комітету з освіти США записано: «Обдарованими й талановитими є учні, які виявлені професійно підготовленими людьми, як ті, що володіють потенціалом до високих досягнень у силу видатних задатків. Такі діти вимагають диференційованих навчальних програм і/або допомоги, що виходить за рамки звичайного шкільного навчання для того, щоб реалізувати свої потенції та зробити внесок у розвиток суспільства».

У тлумачних словниках слово «здібний» визначається як наділений здібностями до чого-небудь, який може що-небудь зробити, тобто це поняття визначається через співвідношення з успіхами в діяльності. У визначенні поняття «талант» підкреслюється його вроджений характер, тобто йдеться про особливі природні дані.

У словнику іншомовних слів також підкреслюється, що «талант» - визначна вроджена якість, особливі природні здібності. «Обдарованість» розглядається як стан таланту, ступінь його вираженості.

За широтою розпізнають загальні і спеціальні здібності.

Спеціальні здібності є умовами, необхідними для конкретного виду діяльності (музичних слух, почуття ритму – в музиканта, «оцінка пропорцій» - у художника, педагогічний такт - в учителя тощо)

Загальні здібності необхідні для виконання різноманітних видів діяльності. Наприклад, така здібність, як спостережливість, потрібна і художнику, і письменнику, і лікарю, і вчителю, а людям багатьох професій повинні бути притаманні: організаційні здібності, критичність і глибина розуму, добра здорова пам'ять і, головне, аналітико-синтетична діяльність.

За якістю здібності поділяються на математичні, технічні, художні, літературні, музичні, організаційні, спортивні тощо.

Термін «обдарованість» щодо дітей можна вважати умовним. Він служить для визначення психологічної реальності, для більш удосконаленої організації навчального процесу.

2. Загальні положення.

Робота з обдарованими дітьми повинна вестися на засадах того, що творча особистість – це цілісна людська індивідуальність, яка виявляє розвинені творчі здібності, творчу мотивацію, творчі вміння, що забезпечують її здатність породжувати якісно нові матеріали, технології та духовні цінності, що в більшій чи меншій мірі змінюють на краще життя людини. Завдання гімназії полягає у допомозі дитині розвинути в собі здібності до самореалізації, не тільки навчити, а й створити умови, щоб дитина була готова до цієї складної та самостійної роботи.

Основою роботи з обдарованими дітьми повинно стати реальне знання їх потенційних можливостей, прогнозування потреб і моделей розвитку особистості. Саме тому важливим є визначення пріоритетів у цьому аспекті діяльності навчального закладу, створення чіткої системи роботи з названою категорією учнів, здійснення пошуку, відбору, творчого розвитку обдарованої, талановитої учнівської молоді в галузі науки, культури, мистецтва, спорту, створення сприятливих умов для реалізації потенційних можливостей дітей.

3. Мета

Об'єднання зусиль учасників навчально-виховного процесу, батьківської ради та Ради гімназії у створенні оптимальних умов для розвитку та творчої реалізації обдарованих учнів гімназії, ефективне використання вчительських

ресурсів та матеріально-технічної бази. Визначення комплексу психолого-педагогічних, організаційних, правових заходів із розробки та впровадження ефективних засобів і технологій пошуку, навчання, виховання та самовдосконалення обдарованих дітей; створення умов для формування високоінтелегентної, активної творчої особистості.

4. Завдання

- Створення системи цілеспрямованого виявлення обдарованих дітей на діагностичній основі.
- Створення алгоритму організації роботи з обдарованими учнями в гімназії.
- Створення нормативно-правової бази для роботи з обдарованими дітьми.
- Створення умов для творчого розвитку особистості, варіативної та особистісної спрямованості навчально-виховного процесу.
- Корегування гурткової, індивідуальної, факультативної роботи в гімназії у напрямку розкриття природних задатків гімназистів.
- Підготовка педагогічних працівників гімназії до роботи з обдарованими дітьми, переорієнтація на розвиток якостей творчої особистості учня.
- Модернізація навчально-виховного процесу та матеріально-технічної бази відповідно до реалізації і розвитку дитячої обдарованості.
- Створення та постійне оновлення банку даних обдарованих дітей.
- Створення умов спостереження (моніторингу) за зростанням здібностей, досягнень учнів та розвитком особистості вчителя, їх самореалізації.
- Створення системи стимулювання інтелектуально та творчо обдарованих гімназистів, педагогічних працівників.

5. Передумовою впровадження концепції роботи з обдарованими учнями в гімназії є:

- послідовність у діях адміністрації, предметних кафедр, педагогів, психологічної служби, батьківського комітету, організації співпраці з вищими навчальними закладами, партнерських зв'язків гімназії;
- саморозвиток особистості, формування навичок самостійного оволодіння навчальною інформацією;
- концентрація зусиль на дитині, яка вчиться, а не на учневі, який має відповідати програмним вимогам;
- неперервність розвитку професійного рівня вчителів, які працюють з обдарованими учнями.

6. Принципи реалізації положення

- Принцип завершеності або орієнтації на вищі кінцеві результати.
- Принцип безперервної та невідкладної передачі знань. Навчатися та навчати інших потрібно стільки разів, скільки треба для досконалого оволодіння темою.
- Принцип співпраці, взаємодопомоги.
- Принцип єдності поваги та вимогливості до особистості учня.
- Принцип різноманітності та різнорівневості завдань, навчання за здібностями.
- Принцип природовідповідності – урахування вікових, індивідуальних особливостей дитини.
- Принцип об'єктивності і науковості інформації, що використовується.
- Принцип свободи вибору особистості.
- Принцип гуманізму.

7. Нормативно-правова база

- Статут гімназії.
- Положення роботи з обдарованими учнями в гімназії.
- Освітня програма розвитку гімназії на 5 років.

- Освітня програма розвитку гімназії на поточний навчальний рік.
- Наказ про науково-методичну роботу в гімназії.
- Наказ про роботу з обдарованими учнями.
- Навчальні плани гімназії.
- Наказ про проведенні I етапу Всеукраїнських олімпіад з базових дисциплін.
- План виховної роботи в гімназії.
- Авторські програми гімназії.
- Експериментальні програми гімназії.
- Плани роботи класних керівників.
- План інноваційної діяльності в гімназії.
- Банк даних обдарованих дітей.
- Положення про методичний кабінет гімназії.
- Зв'язки гімназії з навчальними закладами та громадськими організаціями.
- Кадрова політика гімназії.
- Наказ про підсумки роботи з обдарованими дітьми.
- Моніторинг навчальних досягнень учнів та роботи вчителів гімназії
- Щорічний звіт роботи гімназії.
- Модель випускника гімназії.

8. **Форми та методи роботи**

Залучення обдарованих дітей до безперервного процесу самовдосконалення через збільшення операційного поля учнів, системне використання різних видів урочної та позаурочної діяльності, а саме:

- уроки з використанням інноваційних технологій;
- уроки з розвитку критичного, креативного мислення, дитячої творчості;

- гуртки;
- інтелектуальні ігри;
- предметні олімпіади;
- конкурси;
- турніри;
- виховні години;
- конференції;
- консультації;
- спостереження;
- творчі звіти, фестивалі;
- зустріч з цікавими людьми;
- розробка навчальних програм;
- предметні тижні;
- факультативи;
- спецкурси;
- екскурсії;
- фестиваль інноваційних уроків;
- презентація класних колективів;
- розміщення на сайті гімназії творчих робіт учнів та вчителів.
- банк даних обдарованих дітей та творчих вчителів.

9.Шляхи реалізації програми

Адміністрація

- Розробляє концепцію роботи з обдарованими дітьми.
- Організовує та підтримує зв'язки з вищими навчальними закладами.

- Організовує та підтримує зв'язки з навчальними закладами за кордоном.
- Підтримання зв'язків з освітніми позашкільними організаціями, клубами, секціями тощо.
- Корегує навчальні плани згідно плану розвитку природних задатків дітей.
- Проводить постійний моніторинг досягнень обдарованих учнів.
- Організовує інформаційний простір про обдарованих дітей, їх досягнення.
- Організовує друк кращих дослідницьких робіт учнів та методичних доробок учителів.
- Забезпечує нормативно-правовою базою організацію роботи з обдарованими учнями.
- Організація роботи вчителів в напрямку інноваційних підходів до навчально-виховного процесу (семінари, читання, конференції).
- Забезпечує проведення творчих звітів, конференцій, презентацій класів.
- За потребою організовувати роботу учнів за індивідуальними планами.
- Проводить заохочення та стимулювання творчої діяльності вчителів та обдарованих дітей.

Керівники МОГ, ПМК

- Планують роботу на навчальний рік з урахуванням розкриття здібностей, природних задатків учнів, направлених на розвиток критичного мислення, творчості (конкурси, ігри, вікторини, наукових конференцій, проектів, семінарів тощо).
- Організовує випуск предметних друкованих газет, інтернет-газет, творчих доробок учнів та вчителів.
- Організовує роботу вчителів по підготовці учнів до олімпіад, конкурсів.

Психологічна служба

- Розробити методику діагностики загальних здібностей учнів.
- Скласти списки дітей за напрямками обдарованості.
- Разом з класоводами 1-4 класів виявляти спеціальні задатки учнів.
- Здійснювати психологічний супровід обдарованих дітей.
- В рамках програми КЖС забезпечувати моральний та духовний розвиток особистості, направлений на виховання учнів з громадянською позицією та етичними нормами поведінки у суспільстві.
- Розробити та корегувати плани роботи з батьками обдарованих дітей.
- Запланувати роботу з класними керівниками, класними колективами, направлені на підвищення рівня спілкування, відповідальності за свої вчинки, підтримку товаришів, гордості за свій клас, гімназію, країну.

Класні керівники 1-4 класів

- Разом з психологічною службою розробляють діагностику виявлення загальних та спеціальних здібностей учнів.
- Запановують роботу на навчальний рік, направлену на розширення творчих задатків учнів.
- Готують списки учнів для занесення у базу даних обдарованих дітей.
- При підготовці до кожного уроку забезпечують місце нестандартним, логічним, творчим завданням, направленим на розвиток критичного мислення, узагальнення, аналіз, можливість висловлення власних суджень, думок, прийнятті неординарних рішень.

Класні керівники 5-9 класів

- Оформити та вести особисті карти обдарованих дітей.
- В планах роботи класного керівника на класних годинах запланувати роботу на підвищення морально-етичного, духовного розвитку учнів.
- Запланувати та постійно проводити роботу з батьками обдарованих дітей.

- Проводити діагностику навчальних досягнень учнів класу та їх участь в позакласних, позашкільних заходах.
- Вести облік учнів, які займаються у міських та центральних секціях, клубах тощо.
- Організовувати презентації класів, на яких висвітлювати здобутки обдарованих дітей.

Вчителі-предметники

- Використовувати інноваційні методи та підходи, матеріально-технічну базу гімназії при роботі з обдарованими дітьми.
- Займатися самоосвітою, підвищенням власного методологічного, інтелектуального рівня, розширенням кола власних інтересів, умінь.
- При підготовці до кожного уроку забезпечувати місце нестандартним, логічним, творчим завданням, направленим на розвиток критичного мислення, узагальнення, аналіз, можливість висловлення власних суджень, думок, прийнятті неординарних рішень.
- Підбирати тематику та допомагати у написанні науково-дослідницьких, творчих робіт учнів гімназії.
- Проводити наукові семінари, конференції, розробляти освітні проекти, для розкриття потенційних можливостей учнів, спонукання їх до самоосвіти.
- При необхідності розробляти індивідуальні плани для роботи з обдарованими дітьми.